

Onze reporter leert ukelele spelen in een weekend tijd aan de hand van nieuw boek

Bloed, zweet en snaren

WE'RE HERE TO GET YOU UKED | BARBARA TAMMES EN LISELOTTE GOED | SNOR | 165P | 19,99 EURO

Je kan niet op de ukelele spelen en niet lachen", zei George Harrison zaliger. De Beatle bleek een notoir liefhebber van het olijke snaarinstrumentje. Twee Nederlandse dames trachten met hun boek *We're Here to Get You Uked* iedereen verslinderd te maken aan de ukelele. Leer ukelele spelen in een weekend, belooft de ondertitel. Onze minst muzikale man checkt deze uitdaging op haalbaarheid. Muzic maestro!

Het is lente, ik voel het aan mijn instrumenten. Helaas is mijn instrumentarium behoorlijk beperkt. Ik bespeel weinig meer dan het geduld van de chef. Toen de muzikgoden hun talenten uitstrooiden, stond ik geeneens achteraan de rij. Ik was gewoon afwezig die dag in het pantheon. Mezelf Nonkel Bob-gewijs rond een kampvuur scharen met een gitaar blijft een ijdele droom. Toondooft, valsheid in gezangen en algemene ritmeloosheid zijn mijn lot.

Net als de noot het hoogst is, zijn daar Liselotte Goed en Barbara Tammes. Twee alleraardigste Nederlandse dames met een missie. Via hun boek *We're Here to Get You Uked* hopen zij zo veel mogelijk volk *hooked* te maken aan de ukelele, uked dus. Daarom schreven ze een ukelelegids voor beginners. Het salontafelwaardige werk is een pareltje, zowel inhoudelijk als fotografisch. Helaas schrijf ik geen boekrecensie, maar een doe-reportage. Zondagavond speel ik mijn eerste exclusieve huiskamerconcert voor vrouw en kat. Het is nu vrijdagavond, en ik bestudeer mijn allereerste ukelele. Of *joekelelelie*, zoals ze in Holland zo schattig zeggen.

Barbara en Liselotte stemmen me hoopvol. Geen van beiden beschikt over een muzikale achtergrond. Bij Barbara gaat de muziek via haar hoofd naar haar handen, zij speelt mechanisch. Bij Liselotte gaat de muziek van haar hart naar haar handen, zij speelt eerder op het gevoel. Ik speel op zeker en begin bij het begin.

Hang 'm op

De vrolijk vormgegeven handleiding behandelt vijf hoofdstukken. Eerst leren we de achtergrond van het olijke instrumentje. Weetje! De eerste ukeleles op Hawaï werden gemaakt uit koahout, net zoals de eerste surfplanken. In deel twee leer ik de ukelele vasthouden. Voorzichtig en teder, want het is tenslotte een babygitaartje. In het derde deel – de linkerhand – volgen voorzichtige akkoorden. Het voorlaatste hoofdstuk – de rechterhand – suggereert enkele funky ritmes, terwijl deel vijf een kleine voorzet geeft tot het schrijven van eigen nummers. Zo ver zijn we voorlopig lang niet.

Op dit moment sta ik in mijn woonkamer, met in de ene hand een hamer en in de andere een spijker. Hang 'm op, want de ukelele heeft een decoratief kantje. De auteurs suggereren om je ukelele een centrale plaats te geven. Zo'n hangplek waar je regelmatig passeert en in de vlucht je ukelele vijf minuten vastneemt. Dus offer ik een stilleven op en hang mijn ukelele midden in de living. Het is lastig om onder een goed voornemen onderuit te muizen, als het recht voor je neus hangt.

Het boek houdt even halt bij het noodzakelijk stemmen van een instrument, wat makkelijker blijkt dan ik vreesde. Een feilloos gehoor is geen must, voor soundchecken bestaat een app. Ik ben bijgevolg in de stemming voor mijn eerste les, het aanslaan van de snaren. Hier schijnt geen mooi Nederlands woord voor te bestaan, dus lenen de auteurs het Engelse werkwoord *strummen*. "Op de ukelele strum je de zorgen uit je ziel", volgens Pearl Jammer Eddie Vedder. Met mijn duim streel ik over de snaren, hoor hier mijn eerste strum. De strum is de hartslag van wat later een lied wordt. Timing is essentieel. Tellen dus. Eén, twee, drie, vier. Op elke tel strum ik naar beneden. Voor wie de tel makkelijk kwijtraakt, suggereren de auteurs een metronoom. Of een app.

Happy Birthday

Zo ver, zo goed. Al vrees ik het volgende hoofdstuk, waarin akkoorden worden aangesneden. Lang verdrongen trauma's van obligate muzieklessen steken hun lelijke kop weer op.

De leerkracht muziek liet ons genadeloos schijnbaar willekeurig over vijf horizontale lijnen uitgestrooide vette bolletjes transfereren naar de vingers die de gaatjes van onze blokfluit bedekten. Met gans de klas molesteerden we de blokfluit net zo lang tot de leerkracht muziek er een burn-out aan overhield. Al bestond dat woord destijds nog niet.

Tot mijn opgeluchte ontsteltenis ontbreekt het in dit boek aan notenbalken. Geen mysterieuze partituren, wel supersimpele tekeningetjes van de ukelelehals met daarop gekleurde bolletjes. Elk dotje verwijst naar de correcte vingerzetting. Makkelijker kunnen ze het moeilijk maken. Ik lees akkoord per akkoord, met het puntje van mijn tong uit mijn mond. Supergeconcentreerd, alsof ik weer in het eerste studiejaar zit. Toch herken ik de vage melodie, van één van de meest eenvoudige en tegelijk populairste liedjes. Het wereldwijd verspreide *Happy Birthday*. Standaard hoort hier een welbekende tekst bij, maar synchroon spelen en zingen is voorlopig een brug te ver. Het is zaterdagavond, en ik bespeelde voor het eerst een instrument. Een kleine stap voor de mensheid, een bedenkelijke voor de muziekgeschiedenis.

Muzikale handicap

Dorpsgenoot en comedian Peter Hens springt zondag binnen, net wanneer ik buiten op het terras zit te tokkelen. Peter leerde zichzelf autodidactisch gitaarspelen en toont enig inlevingsvermogen. "Een snaarinstrument in de vingers krijgen is hemels en hels tegelijk", verzekert de finalist van *Voor de Leeuwen*. "Er zijn momenten waarop het aanleren vliegensvlug gaat. Zeker in het begin evolueer je – gelukkig – met rasse schreden. Naarmate je beter wordt, vallen succeservaringen minder frequent voor."

Ik herken me exact in wat Peter beweert. Gisteren zaterdag wrong ik na enkele momenten al een welgemeende *Happy Birthday* uit mijn instrument. Vanmiddag zwoeg ik al een dik uur op *Baby Love*, van de zonnige Californische singer-songwriter Shanin Blake.

Peter acht het boek zeer zinvol. "Een ukelele is geen gitaar, dat zie je aan de grootte en het aantal snaren. De basisprincipes blijven min of meer hetzelfde. Dit boek zit zeer goed in elkaar. Wie met deze handleiding aan de slag gaat, puur voor het plezier, leert vrij efficiënt enkele cruciale basisprincipes. Eigenlijk sta ik behoorlijk versteld van jouw resultaat tot hier toe, Stefan. Je muzikale handicap is acht genomen."

Net de bemoediging die ik nodig had. Merci, vriend. Mijn vingertoppen vertonen ondertussen een klein pijnlijk kloofje. Niet erg, zo sust de handleiding, als je het goed doet, krijg je een gleufje in je vinger.

Is 'Leer ukelele spelen in een weekend' een realistische ondertitel? Zeker, in een verlengd vrij weekend is het mogelijk de basisprincipes in de vingers te krijgen. Tegen zondagavond is het haalbaar een kampvuurtje op te peuken en *House of the Rising Sun* in te zetten. Mijn huisgenoten beslissen straks of de ukelele al dan niet in vuur en vlam gaat. Kan je een virtuoos worden op twee dagen? Natuurlijk niet, al pretenderen de auteurs dat ook nooit. De ukelelemeisjes raden aan om mild tegenover jezelf te zijn, de lat niet te hoog te leggen en plezier op prestatie te laten primeren. Ik heb mezelf alvast reuze geëntert taind de voorbije dagen, want op een ukelele spelen zonder te lachen lukt niet. Hij had gelijk, die oude Beatle.

STEFAN LAENEN

www.uked.nl

Na het lezen van de theorie is het tijd om de ukelele-les uit het boek in de praktijk om te zetten.

FOTO'S JOREN DE WEERDT